

Poruszamy się zwinnie w gąszczu terminów językoznawczych. Charakterystyka języka mówionego i pisanego

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- wie, czym charakteryzuje się język pisany,
- wie, czym charakteryzuje się język mówiony,
- zna pojęcia: gest, mimika, mowa ciała, kod językowy.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- rozróżnić język pisany i mówiony,
- scharakteryzować język mówiony i pisany,
- posługiwać się poznanymi terminami językowymi.

2. Metoda i forma pracy

Metoda problemowa, wykład, heureka, praca z całą klasą, praca indywidualna, praca w grupach.

3. Środki dydaktyczne

Teksty scenek dla uczniów (załącznik 1).

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel informuje o celach lekcji. Wybiera dwie pary uczniów do prezentacji scenek. Prosi uczniów, by w trakcie ich oglądania zastanowili się, dlaczego informacja w pierwszej scenie została przekazana, a w drugiej nie.

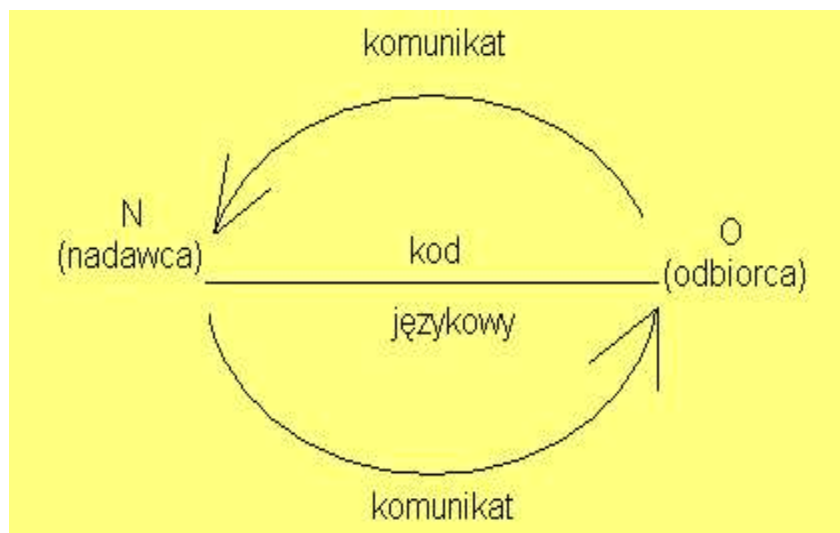
b) Faza realizacyjna

1. Uczniowie odgrywają kolejno scenki: „Znajomi spotykają się po latach” i „Obcokrajowiec pyta o drogę” (załącznik 1).

Prawdopodobne odpowiedzi uczniów to: słowa, język, wspólny język.

2. Nauczyciel wprowadza termin kod językowy i schemat komunikacji językowej:

Kod językowy = słowa + gramatyka

3. Uczniowie zapisują pierwsze poznane cechy komunikacji mówionej.

Komunikacja mówiona:

- kod językowy – mowa
 - twarzą w twarz – face to face
 - komunikacja bezpośrednia
4. Nauczyciel prezentuje wystawę fotografii z Ch. Chaplinem (zdjęcia można znaleźć w Internecie).
 5. Uczniowie szukają sposobów przedstawienia informacji, emocji w filmie niemy (dopisują je do cech komunikacji mówionej):
 - gest,

- mimika,
 - mowa ciała – body language.
6. Uczniowie utrwalają pojęcia: mimika, gest, język ciała przez zabawę w pokazywanie (po trzech uczniów do każdego terminu). Uczniowie przedstawiają zadania z kartek, nie informując klasy, jaki środek komunikacji wybrali. Uczniowie w klasie zgadują, o który z terminów chodzi:
 - a) gest
 - b) mimika
 - c) mowa ciała (załącznik 2).
 7. Nauczyciel wprowadza pojęcie: kanał dystrybucji. Uczniowie dopisują do cech komunikacji mówionej:
 - Kanał dystrybucji: usta – ucho
 8. Komunikacja pisana zostaje omówiona w odniesieniu do komunikacji mówionej. Uczniowie zapisują wyciągnięte wnioski:

Komunikacja pisana:

- kod językowy – pismo
- komunikacja pośrednia np.: poprzez kartkę, Internet, edytor tekstów, smsy,
- kanał dystrybucji: ręka – oko.

c) Faza podsumowująca

Uczniowie utrwalają wiadomości pozyskane na lekcji, czytając notatki w zeszycie. Nauczyciel dzieli klasę na dwie drużyny. Czyta pytania z wcześniej przygotowanej kartki (załącznik 3), drużyny na przemian odpowiadają. Jeśli padnie błędna odpowiedź, drużyna przeciwna może zdobyć dodatkowe punkty za poprawną odpowiedź. Zdobyte punkty nauczyciel zapisuje na tablicy.

5. Bibliografia

1. Orłowa K, Synowiec H., *Język ojczysty - Podręcznik do kształcenia językowego dla klasy I gimnazjum*, WSIP, Kraków 2001.
2. <http://www.chaplinmuseum.com/>
3. http://pl.wikipedia.org/wiki/Charlie_Chaplin
4. <http://www.stopklatka.pl/sklep/produkt.asp?p1i=1978&t1i=2&xi=16616&p2i=8>

6. Załączniki

a) Załącznik 1

Scenki dla uczniów – do wycięcia.

„Znajomi spotykają się po latach”

- Witaj Kasiu! Dawno cię nie widziałam.
- O! Monika. Cześć. Co u ciebie słychać?
- Dużo się u mnie zmieniło. Teraz mieszkam w Warszawie, pracuję tam. A ty?
- Ja wyjechałam do Irlandii. Znalazłam tam pracę.
- A mówisz po angielsku?
- Tak, całkiem niezłe sobie radzę.

„Obcokrajowiec pyta o drogę”

- Sorry. I'm looking for a church? Do you now were it is?
- Przepraszam, nie mówię po angielsku.
- I'm looking for church? You now, with a priest.
- Niestety, nie wiem o czym pan mówi. Nie mówię po angielsku.

b) Załącznik 2

Zadania do zabawy w pokazywanie – do wycięcia.

- gest

Pokaż wyłącznie za pomocą gestu: pieniądze.

Pokaż wyłącznie za pomocą gestu: to, tam.

Pokaż wyłącznie za pomocą gestu: cześć.

- mimika

Pokaż wyłącznie za pomocą mimiki: radość.

Pokaż wyłącznie za pomocą mimiki: smutek.

Pokaż wyłącznie za pomocą mimiki: złość.

- mowa ciała – body language

Pokaż wyłącznie za pomocą mowy ciała: tak.

Pokaż wyłącznie za pomocą mowy ciała: nie mam.

Pokaż wyłącznie za pomocą mowy ciała: nie wiem.

c) Załącznik 3

Pytania do konkursu.

1. Słowa i gramatyka są niezbędne do przekazywania informacji. Jak nazywa się w językoznawstwie „tworzywo”, które razem tworzą.
2. W schemacie komunikacji występują dwie strony, nazwij je i podaj dla ich skróty.
3. Podaj trzy cechy komunikacji pisanej?
4. Podaj trzy cechy komunikacji mówionej?
5. Gest to sposób przekazywania informacji za pomocą ...?
6. Jaki jest kanał dystrybucji w komunikacji mówionej?
7. Komunikacja pisana to komunikacja pośrednia czy bezpośrednia?
8. Body language – w którym rodzaju komunikacji występuje?
9. Który rodzaj komunikacji odbywa się face to face?
10. Co może pośredniczyć w komunikacji pisanej. Proszę wymienić przynajmniej dwa przedmioty.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak